

Српска читаоница “Лаза Костић”
Сомбор

АЛМАНАХ ЉУБАВИ III

2024.

АЛМАНАХ ЛЈУБАВИ III

Издавач

Српска читаоница „Лаза Костић“
Сомбор

За издавача

Борислав Аврамовић

Уредник

Тихомир Петровић

Корице

Тина Тркуља

Графичка обрада

Боривоје Петровић

Штампа

СВЕН

Ниш

Тираж 300.

Александар М. Арсенијевић

БОЈЕ ЉУБАВИ

Сунцомирисна, реци ми: када
зажмуриш - које је боје љубав,
док, надошла, дубоко дишеш
под ширинама праскозорним?

*Љубав моја је боје воде којом се
драги мој умива, жеђ за мном толи,
сав дрнчан, у кошуљи ветра,
с грленом песмом орачком!*

Прозирногрла, реци ми: када
зажмуриш - које је боје љубав,
док, шећерна, дишеш под хростом
сред подневног зуја пчелињег?

*Моја љубав је боје хлеба што га
мој драги једе, сав мене гладан,
крепко на косидби августовској,
с косаца песмом над класјима!*

Белобедрена, реци ми: када
зажмуриш - које је боје љубав,
док дишеш, топло мирисава,
у сутонском смиљу лепоте?

*Љубав моја је боје вина којим се
поји мој драги, искапљујући
сва сунца из грозжћа преображеног
у рујну слат причешћа бићем!*

Слаткоутробна, реци ми: када
зажмуриш - које је боје љубав,
док дишеш у љубавном бдењу
под сазвежђем моравске ноћи.

*Моја љубав је боје меда којим се
драги мој слади у предвечерје,
загледан срцем кроз зреник - у саћну
поноћ где, медна, већ грлим га!*

Стефан Комазец

БЕСКРАЈНИ ТРЕНУТАК

Знао сам,
да сретну те негде
на преплитању путева
тамо где месец прво погледа
када пође у ноћну смену

да ти у последњем трену
пре него што твоји кораци залутају
неком другом стазом
препречим пут

и одем са тобом
уједно предграђе,
једног великог града,
те зимске ноћи
испред твога стана

сати су пролазили,
зора је полако побеђивала ноћ,
свануо је дан,
а и ја.
пољубац један, онда два
свануо је дан, а и ја..

Биљана Т. Петровић

МЕСЕЦ ОД ПАПИРА

Ако ми још једном дођеш у сан написаћу песму
и направићу од ње месец од папира
и тама ноћи која све прекрива нестаће

Ако ми још једном дођеш у сан променићемо
путање млазњака
и линије на нашим длановима ће се срести

и растати

и звезде падалице ће кренути уназад
Ако ми још једном дођеш у сан открићеш
да је мој свст испуњен малим стварима
одсјајем неба у потамнелим барицама
приземним животним радостима

и лишћем свелим

Ако ми још једном дођеш у сан поклонићу ти ружу
која је без трња са планете Малог принца
и осмех који не глуми неверицу и збуњеност

Ако ми још једном дођеш у сан написаћу песму
и направићу од ње месец од папира
само да те опет видим како линијама млазњака
одлазиш од мене заувек

Трнавац Мирјана

БЕЗИМЕНА (1)

*Лептир си моје младости и бистра вода моје реке
(јер сви људи имају право да нешто присвоје)
нећу овога пута да кажем за ове бриге далеке
које нам не дају да будемо срећни и нас двоје.
(Паун Петронијевић, Безимена песма)*

У сенци грана топола нежних
миришу стазе наших дана,
сјаје очи Твоје нежно меке,
лептир си моје младости бистра вода моје реке.

Све небеске дуге имају Твоје боје,
све цветне латице мирис Твоје косе,
све то што је помало сада и моје
(јер сви људи имају право да нешто присвоје).

Моја си светлост Ти у сунчаном дану
што зором руди и најављује наду,
маховинасте руке нежности меке,
нећу овога пута да кажем за ове бриге далеке,

али муња ова што небо ломи
(што кључа тугом и тако боли)
те безимене сумње што раздиру дане моје
које нам не дају да будемо срећни и нас двоје.

Милена Дрпа

АКО ОДЕМ РАНИЈЕ

Не чекам ја откуцаје тог клатна
на сату суда, и не желим их, не.
Моја су поља још од пламсаја златна,
још кришом блуди мјесец, нуди се све.

И још ја надом поткивам своје дане,
чак и кад замуцам над пролазношћу.
Још у мој поглед милион сунаца стане
и још ја грлим љубав, милу гошћу.

Ал' огласи ли звон судбе задњи стисак
и најави ли свијећа лелујање,
прогутаћу ја сузу слану и врисак

к'о да ме још чека жарког свјетла ткање.
Да ћеш ти моћи, лагаћу себи, к'о прије,
чуват' ми путе и отврати капије.

Ленка Глигорић

МИРИС ВАСИОНЕ

Волећу те плахо и пусто
Мирисом смиља и огњем из пакла
Хармонијом хаоса недокучивих идеја
У вулканском гласу пресветих успомена
Мојих златних реликвија у сандуку од дрвета
Исечених стабала са пропланака срца

Волећу те немарно и храбо
Без заустава и страха на последњој капији
Стазе заборавља - искочићу из сећања
Па макар откинула казаљке
Часовника свсопштсг времсна

Волећу те моћно и нежно
Ослепелим разумом од нелогичне страсти
Разулареним и окрутним хуком
Олујног ветра што брише и у сну и на јави
Волећу те очима гуге
Кад ми покажеш свога бића бездан
Јер ћу тада знати - никада ти нећу целу ширину
Погледом загрлити - а ти свеједно
Певаћеш ми грлом славуја
Кад ти покажем моју крв како жубори и кључа
Испод излизаног смирености лица

Волећу те океански и плаветнилом морског ока
Ако се одважиш да ми бисер себе
Покажеш на длану - ја никад нећу
Убити шкољку што сија седефом живота

Волећу те ако ми удахнеш мирис васионе
И засветлиш као квазар - јаче и од Сунца
Ако сачиниш триптих од душе природе и две наше
Па пустиш лозу живота кроз нас да процвета

Волећу те свемирски, ванземаљски
Само ако нам се лако додирну универзуми
А ако дође до кратког споја не покушавај
Мрежом за лептире да ухватиш рој звезда
Волећу те бојама иеба залазећег Сунца
Кад четкицу из руке животу истргнемо
И ослобођени узмемо
Да сами своју слику сликамо
Наранџасто и црвено сјајећи се љубичасто

Волећу те апстрактно и конкретно и топло и хладно
Контрастима без реда и смисла
Ирационално и снажно
Попут забелелог обољеника

Миладин Стојадиновић

ТИ СИ МОЈЕ ВРЕЛО, РЕКА У СМИРАЈУ

Чак и када би умро - зажалио не бих,
јер имам за кога, а имам и рашта,
све су моје стазе усмерене к теби.

Ти си мог живота реалност и машта.
Ти си блага река нагло подивљала
што пред собом стене размиче и руши.
Ти си, срећо моја, река устрептала,
вулкан који тече кроз вене у душп.

Чак и да сам нест'о као пламен на свећи,
зажалио не бих, живота ми мога,
јер за љубав вреди умрети стојећи,
за лепоту живу, тај поклон од бога.

Ти си моје врело, река у смирају
што тихо бауља низ цветну равницу.
Ти си моје лане и славуј у гају,
највреднији драгуљ, уклесан у срцу!

И кад будем умро - умрећу за тебе,
умрећу без сузе, умрећу без боли.
Показаћу свету да сам дао себе,
да сам дао живот жени коју волим.

Јекатерина Аљошина

ДОШАО ЈЕ ИЗ СВЕМИРА

Дошао је из свемира
Да чеше ми плетенице,
Да покрије рамена длановима,
Да пробуди осећања дубоки.

Обрубио је путеви звездама,
Одмах је постао „мон ами“.
Луучне учинио линије
Повукао је ивицу табернакула.

Само не чујем глас.
Сузе ће ти опрати косу.
Доручак направљен од штампаних слова
Ће бити послат у ћаскање.

(Превео са руског Николај Јерјомин)

Цвијетин Баја Лобозински

ПОСЛЕДЊА НАДА

Задрхта чежња у рањеном срцу
док влажне очи жељно те прате,
а болни грч на тужном лицу
спречава сузе да лију за те.

Кораком лаким одмичеш смело,
са косом вешто очи скриваш,
али те драга одаје тело -
узалуд са њим санак сниваш.

Застани часак у своме хиру,
погледај судбу право у очи,
послушај срце док свира лиру
уз песму моју што љубав точи.

Задрхта чежња, трепери у души,
сулуду жељу туга свлада,
док срце тужно даље певуши
умире моја последња нада.

Александра Мијић

СУЗА У ВАТРИ

Кажи где да ти нацтрам сузу
кад окренеш леђа цвећу.
Да л би кад закопчам блузу
зиму утко у пролећу?

Сунцу да ти качим звезде,
небу да ти облак свлачим.
Да л би звезде кад одјезде
место њих да очи качим?

Пусти да ти крила шијем
кроз бокоре, на рамена.
Дај да ти на груди свијем
руке своје од пламена.

На грудима својим проспи
моје речи што се лепе,
истине ће да опросте
моје груди кад ослепе.

Да л те моје око пече,
боду прсти утиснути,
жеравицом из мог прста
шта ти твоје срце слути?

Дарко Стевић

САН

Месец прелистава странице скривене,
и цепове старих претура капута
док тамном му страном сећање ми лута,
слике некуд иду, незаборављене.

У чијој ли свести, за каква времена.
настављају живот и после живота,
кроз одјек трају ли одслушаних нота
где векује дамар већ пресохлих вена?

Душа ми осећа нсмирјој даљине,
њених ме страхова додирују нити,
дланови још памте наборе хаљине.

Некад шта је било може опет бити!?
Сан - калейдоскоп са милион слика,
у њеном траје ли одраз мога лика?

Дарио Хајрић

У ТРЕНУТКУ НАШЕГ ЧЕОНОГ СУДАРА

време успорава свој махнити ход
хаубе се увијају као сукње
пролазници нагло подижу погледе

точкови се одижу с цесте
одлећу трице с ретровизора
више не гледамо унатраг

фелне постају летећи тањери
лебдеће до краја наших живота
ово није обичан сусрет

ваздух испуњавају стаклене варнице
ветробрани нам не прече пут
четири зенице се шире

гравитација нас више не познаје
летимо једно другом у загрљај
знамо да смо се пронашли

Жељко Канурић

ВУЧИЦА

Ти си вучица у телу жене
тек понеком добра
а себи ваљана најмање

Када те нико не види
у свом кутку лежиш
на суром камену
уместо на меком јастуку
и лижеш ране
успомене
на старе чопоре,
на урбане псе...

Када ми навратиш
причаш ми о домовини
о срушеним зидовима
о снаги ветра борова
и песми с камена

Скрупчана у фотељи
на моменат питома гледаш ме
својим опрезним очима...
и знаш да ја знам шта те боли
а ја знам... да ти знаш чега се бојим

Ти си вучица у телу жене
са црквеног торња чујеш звоно
и гледаш избледеле фреске
ликове давних подвижника
и још непоколебљиво носиш свој крст

Теодора Новаковић

АГАПЕТОС (ЉУБЉЕНИ)

Од љубави само љуб, љуб
додир претпоставља благу нарав
пожудног длана неспокоја
Цео свет је окрилатио и самоходно биће пољупца
обухватило је просторе иза седам гора и седам мора
Волети значи пришити душу
Зачетим деловима коже - љубљенога.

Голуб Јашовић

НЕШТО КАО ОСМЕХ

Загледан

У лепршаво таласање

Дунавских бистрика

Јулских

Занемех од чуда

Заслепљен сјајем

Твоје сенке И твог еха

У полифонији

Летњих таласа

Једнолично

До изнемоглости

Ослушкујем

Само рефрен

Ја сам краљица Твојих рима

Зашто баш мени

Непознатом

И непозваном

Иежно на изуст

Рече

Пажљивије

Убудуће ослушкуј

Небеске пожаре

Можда ћеш

Чути и наше небо

И наше песме Које се рађају

У ватри свевишњег

У истом вртлогу снова

Лебди

Ковчег са рухом

Небеске младе

Са отвореном
Сребреном шкрињом
И пламеним свитком
А на свитку
У сјају
Словеса

Аћим Теодоровић

КРАДОМ ДОЋИ

Једном ћу јој крадом доћи
кад’ салаши занијеме,
птице сјате испод крова.
Најљепше је по поноћи
када усне порумене
од чекања и од снова.

О, равницо тобом желим;
преко жита, росних трава.
Мјесец да ми зари стазе.
Сан са јавом да дијелим.
Док ноћ ведра мирно спава,
а анђсли с нсба слазе.

Онда ћемо сужњи бити,
изгубити задње снаге.
Залутали као ждрали.
Капи росе с чела пити,
звјезде скупљат у бисаге
док будемо умирали.

Када јој се распу дојке
по постељи и јастуку,
а зајеца прамен ноћи.
Шапутаћу пјесме-појке,
држаћу јој њежну руку
к’о да никад нећу поћи.

Јеленко Ивановић

КИШНЕ КАПИ

Кишне капи пропадају.
У соби ћу да останем.
Само с тобом волио сам
Да окиснем и осванем.

Имали смо година помање.
Сунце нас је пржило и тада.
Хладовине тражили смо кутак
А живот нам стаде у тренутак.

Сањам очи боје кестена
Бијеле ноне изнад кољена
Једну жену из прошлог времена
Да је била моја вољена.

Слика јасна да не повјерујем.
Да ли да је љубим и милујем
Ил' да чувам к'о бисер расути
Успомену и наш сусрет слутим.

Кад ми дође да шетамо страном
Иза брда стазом које куда
Да ја љубим лице мјесечини
И све њено што је женом чини,

Нико мене не може да спријечи
Нити вријеме може да излијечи.
Иду дани теку године
Кишне капи враћају ми је.

Огљен Бркић

НЕМА КРАЈА

Смејем се, Смеје,
а душе увенуле.
Беле ли Орхидеје,
увенуле ли Лале.

Голуб бели сретно лети,
а врати се тужни,
тако већ пут стоти.
Хоће ли једном одустати?

А неће - будала
али и сам зна -
душа залутала.
Нема краја.
Нема тог дана.
Нема је Она.

Биљана Добриловић

ЧИЈИ СИ

Чији си? Тако ничија,
Чији си немир, оставила
Чије тијело је заборављено
И душа огољела на студени
Која купи остатке

Коме си душу оставила?
Коме си немир узбуркала?
Чија си; тако поносита?
Гладна, а себе сита.

Чије те очи гледају?
И чија душа пати
За хладним јутрима
Чије мисли грле твоје тијело?
А ти далека, поносита и ничија
Чак ниси ни своја.
Себе си дала
Ни бачена, ни остављена
Чија си? Тако ничија.

Драгица Давидовић

МИРНА ЈЕ НОЋ

Док тихо дишем, чучиш ми
ту негд је иснод срца.
Са маштом испод руке
нечујно ми се увлачиш у сан.
Крао си све оне тајне н слатке страсти,
крао си и оно за шта ниси био спреман.
Охолошћу пролазиш поред моје свијести
и мрсиш јој рачуне,
носећи у бездан све оне младалачке гријехе.
Јер ти си тај који ће све то почистити,
нестати са сном којп бјежи од сјећања
и не да се испричатп...
Мирна је ноћ, а ти је реметиш...
Немој...

Ружица Ранкић

ШАПАТ КОРАКА

Кад свици фењере попале,
жабљи оркестар засвира,
запјева хор скакаваца.
Потражи ме у сјенци бреза.

Узаном стазом крени,
прођи крај старог храста,
ослушкуј жубор потока.
Прати ритам срца.

На крилима мјесечине дођи,
нек звијезде затрепере,
дах прољећа заниједи.
Познаћу шапат корака твојих.

Славица Јовановић

ИНВЕНТАР

(по Ж. Преверу)

Једна кућица,
једна шупа,
једна башта,
један ружичњак у покушају,
два стога дрва за огрев,
једна мешалица, за малтер,
једна чесма,
један подрум,
две терасе,
честири пара папуча,
шест шоља за чај и млеко
и три од Вауапа порцелана за кафу,
две полице за књиге,
једна постеља љубавна,
један радни сто,
два рачунара,
једна гејмерска столица,
две флаше вина,
четири килограма брашна,
један несесер за шминку,
један боди спреј од ваниле,
једна хаљина бела, без рамена,
до земље, као грчка,
један лимун
и корпа пуна јабука
једна пећ алфа 75
и крпаре на двома фотељама,
једна са масажером,
једна тестера за четири руке,
једна смоква,
четири шљиве
два пара руку

које се чврсто грле,
два пара вунених чарапа,
везених, као у Србији по сслима
и два пара очију и усана
које ће се претворити
у један заљубљени поглед
и један вечни пољубац,
две кухињске даске,
једна бундева у рерни....

Миливоје Трнавац

ОДОЦНЕЛИ ЗАРУЧНИЦИ

Вртове Семирамиде градим у венама,
    Мој из несна у сну ми несмирени немиру,
Испрдамо ли нит разасјану по свсмиру,
    Евенка ниси, огледај ми се у зенама.
Ружичњаку твоме ноћу вртлар жудни бивам,
    Лакокрилим мачем отварам двери студенца
И жеђ толим, тебе појим са бистра кладенца,
    Авај, да ли стварност је, или то само снивам!
Цвстања непочин-плама јаву несна славс,
    Вилинских врела два смо озвездана знамена,
Одоцнели заручници непокор-пламена
    Венцима светлозарним крунишу снове плаве.
Ератина* кћери, прозоре душе отвори,
    Јество своје објави у споју огњевиту,
Еј, зрело жито моје у житу најњевиту,
    Тајним писмом с вртларем сан у песму сатвори!
Ако ти у очима зелене јутра нова,
    Трон прелести нас чека да разгоре снатре,
Речи резбарим, у алке везујемо ватре,
    Не затварај у крлетку будне птице снова!
Оклоп скидаш и облачиш, зид рушиш и дижеш,
    Намах нада у пламену расцвета па згасне,
Арабеска из била врелих крене па спласне,
    Весталка ниси, огањ несна у ђердан нижеш!
Нспод аскетске маске пушташ вреже зелене,
    Вртови Семирамиде расту у венама,
Аполонска ватра да стани се у зенама,
    Ћутиш а пробуђене птице снова вилене!
Царска се не пориче - једна си мед женама!

*Ерата - заштитница поезије

Бојан Спасић

НИСАМ САМ

Чезнем за обрисима твојих усана,
распршених у хиљаде звезда,
у овој ноћи на рубу трептаја
коју ништа не може да поквари.

Ношен сам дахом откуцаја,
ка теби, која чекаш,
склупчана у латице загрљаја.
сањива и нежна као малсни поток

Жубориш мојом душом,
мојим срцем, мојом бити,
и од тог жубора расту брезе
које чезну заједно са мном!
Нисам сам!

Здравко Боројевић

ЈУТРОС

Јутрос ми је лице
огледало ноћи.
Ходао сам,
одлазио, враћао се;
ливадама цветним
од биља и босиља,
кроз поља лаванде.
Трчао сам кроз цветове јасмина,
са песмом на уснама,
с надом,
да ме к теби води,
сам стазама
нашег сна,
тебе да сретнем.

Милеса Илић

АКО СЕ СРЕТНЕМО СЛУЧАЈНО

Ако те сретнем случајно
Како ћу оћутати
Пролећне траве надалице
Хоћу ли се загрцнути росом
Прецвалог биља
Могу ли тајити
Песме зрикаваца
Фењере љубичастих свитаца
Летњих сновиња поред реке

Ако те случајно сретнем
Када ме јесен обуче
Хоће ли моје жеље
Имати своје куће
И једну белу капију

Ако се случајно сретнемо
Кад падне слана
И обере бехар
Хоћу ли спустити поглед
Међу пролазнике
Изговорити се журбом
И нечим тако неважним
Да сакријем самоћу

Драгица Драга Грбић

У НАМА

Док се волимо
Наш кревет пјева
А ми летимо кроз свјетлост
Васиона се зарекла у нас

Рукама те чувам
И кроз иглу увлачим ко конац
Ранс да зашијеш
Спајаш ме са небом у себи
Узораћемо ливаду у нама
И до зоре посијати
Свако ће нам зрно нићи
Браћемо берићет веселе граје

У Сентандреји ћу ти мараму купити
Са насликаним сунцокретима ‘
И брезама са плавим клупама испред њих
Сједићемо на њима да се одморимо
Од мора опасног
Што таласа у нама

Рената Цветков

СОМБОРСКА

Пусти ме у своју косу, да мирно море пробудим
Да голубове у галебове претворим, да те волим, волим
У роси тугу да удавим, то топло гнездо док не пољубим
Бол своју никада да не преболим, пред зору на твом врагу да ураним
Пусти ме у своју косу, да голубове у галебове претворим

Украшћу из бођоша ветар, па лађе на Трг послати
Мастилом Главни сокак заплавити, сунцокрете на локвање
закалемити
У твом уздаху луку подићи, у води стајати, а жедан бити
Патити, а не жалити, све погапати, па опет градити
Украшћу из бођоша ветар, мастилом Главни сокак заплавити

Кад загрли ноћ равницу, бићу свестионик са чардака што те гледа
Таман толико да сам увек ту, таман толико да ме нема
Као оно празно место, на клупи, поред Лазе

Миладин Берић

БЕЗДАН

Схватиће једном али биће касно
када сви листови у крошњи пожуте
да сам је волио и лудо и страшно
ко што ријека воли камене облуге.

И да сам у свему тражио љепоту
тјерајући лађу уз мутне каскаде
и лед за њу био у цвјетном цвокоту
и Ђавоља варош и Рт добре наде.

/Сада на размеђи наде и безнаћа
погођена стрелом тоне плава лађа/

Схватиће једном у том новом свијету
ствараном без мене и без пристаништа
да се може пасти једино при лету
јер је пад без лста једноставно ништа.
Стог души поете не гребају ране
саткане од слова хладних као камен
он ће и без ријечи пасти у бездане
од сазвијежђа рима гдје га чека пламен.

/Сад клизим низ воду као празан кану
ко што бачен камен хита ка бездану/

Зато преко ријеке што обала спаја
сузама што кисе ко сирће од вина
возим евоју скелу од Хај до Нехаја
на чијем су прамцу два увела крина.

И бију ми кише вјетрови олује
и ледене санте без знаних облика
док ко сјенка бјежим у њене нечује
од којих остаје само блијсда слика.

/А она...

Она ће у пјесми љубве да заноћи
кад постанем и сам дио црне ноћи/

Драгица Шијан

ЗАМИРИШЕ РУЖА

Наша је љубав као прича
да ме љуби шанса једном се пружа
најлепше жеље ми оствари
када дође, жар љубављу онежи.

Замирише ружа

Разговори дуги и чежња остали
обојени мирисом тог црвеног цвета
заробљена у бескрају та лепота
пожели са њим на крај света.

Љуби ми руке и чело топло,
лати нежне у косу стави
а ја сузу пустим на душу смело
и молим да срећу ми оствари.

Из ока радоснице тад ружу разгоре
рашире мирис, до стихова се пруже
а кад оде осећања се боре
на љубав заливам дрхтај пламена

Замирише ружа

Наташа Согић

ХОД ПО ТАНКОМ ЛЕДУ

Поцепала сам искривљен рукопис живота
У којем нема нас,
Из дланова пустила лептире..
Можда ме у полусну голица онај дан
Када су неуморно кроз косу ми летели..
Од сладуњавих снова
Увек су горка буђења,
А реке се у очи преселе..
Упорно ме пронађу ноћи бесане
Да цех јутрима оставе..
Угрејем леву страну
Постеље за тебе
И замислим како те покривам
Док скупљам звезде падалице у грудима..
Ти ме подсетиш
Да сам једно небо имала,
И да на друго више права немам..
Клизав је ход по танком леду
На истом месту погпетицу ломим,
А не тражим разлог да успорим корак..
Кажеш ми да није време
За лоше сањаре,
Јер је живот увек
Бржи од нас двоје..

Зоран М. Грумић

ВОЛИ ТЕ НЕКО

Остатак живота теби поклонићу,
теби што си снове јавом учинила
и нека ти јутра са љубављу свићу,
да би и ти срећна као и ја била.

Све будуће дане сваки трен у њима,
све оно о чему годинама сањам
и љубављу свака исписана рима
и срце и душу све геби поклањам.

На крају живота желим да кажемо
да смо жеље, снове остварили своје
најљепше тренутке живота беремо,

у љубавном пламу горјели обоје.
Живи с осјећајем да те воли неко,
а кад пјесник воли рај није далеко.

Светлана Бранковић

ОНИ

Волела је она тишине и мора
Шапат нежних речи баш уочи кише
Волела је када сване рујна зора
Ал' од свег на свету њега понајвише

Волела је беле облаке што плове
И цвркут птичице и славуја пој
Волела је њега, волела к'о никог
А мисли у глави стварале су рој

Волео је и он њу више него што мисли
Све време у мислима заузет био је о њој
А сати и минуте као да су стисли
У времену без ње није био свој

Сањао је тренутак када ће се срести
И снови се остварити тако и на јави
Знао је баш он, исто као она
Да оно о чему машта, он је избор прави

И коначно дошло је до судара света
И њих двоје срели се баш као у сну
Па се остварило оно што су одавно знали
Да је баш она за њега исто тако као он за њу

Илија Шолајић

ЉУБАВ

Љубав је сунце на облаку белом
храни нас срећом као ваздух чист,
она је најбитнија ствар на свету целом
она је семе, пупољак, плод и лист.

Љубав је живот који подари Бог
она је оно чему те мајка кроз живот учи,
љубав је све што научиш од оца свог
и кад искрено признаш да те понекад љубав и мучи.

Због љубави, кажу, изгуби се глава,
а понекад она спашава животе
љубав је палета осећања кадје права
она је пелцер пријатељства и доброте.

Драгомир Драган Васић

АКО ТИ КАЖУ

Немој да се чудиш ако ти кажу
да је искрена љубав вјечита радост.
Искрени људи неће да лажу, .
искрена љубав доноси младост.

Љубав је као чаша од кристала,
чаробна као кад тихи вјетар дува
и ломљива у зрнца мала,
а може да буде вјечна ако се чува.

Љубав је као процвјетала ружа,
ако се не залива, губи мирис и боју.
Љубав кроз живот радости пружа-
ако се гаји као чедо у повоју.

Драгана Албијанић

Н А Д А

Нисам још изгубила налу,
иако све уморнија бивам,
да у неком сели ил’ граду,
срешћу онога о коме снивам.

Још увек верујем, у болу своме,
негде постоји душа ми сродна.
што трпи патње у свету овоме,
к’о суза чиста, к’о дете чедна.

Негде постоји, негде мс чска,
о срећи негде сањари, машта.
Самоћи тешкој он, тражећу лека,
у тузи болној помишља свашта.

Не клони мили, не губи наду,
у вери чврст и постојаи буди.
Не тражи узрок патњи и јаду,
стрпљиво сноси овај свет худи,

Веруј да негде награда чска
све који плачу, тугују, пате,
све који, током целог свог века,
за љубав молећ’ проводе сате.

Симона Дмитривић

ВЕЗ

(Одисеј и Пенелопи)

Никада ниси хтео да се то сазна
Само сам ја слутила тајну
Како успеваш да будеш
И преварсни и онај који вара
И ловац и његов плен
И учитељ и његов ученик
И љубав и онај заљубљени
И Одисеј и Пенелопа,
Највећа твоја тајна
Коју никоме нећеш оставити

Да је наследи и да о теби мирно сања
У зеленом хладу, твог искуства, медитеранског
Како се постаје
И луталица и онај који чека
Како се постаје
Дом и дивљина
У исти мах?
Како се једно око,
Као прстен заложити
Хладним травама морских дубина
А друго љубичастим сенкама женске спаваће собе
И како се након тога и даље види све
А не говори ништа?
То прстење ти је одузело жељу за речима
Осим када се певају као песма сирена
На дивљем путу до куће
Којем се не види крај,
Којој се не види крај,
Њему се не види крај,
Њој се не види крај,

А ти, у исти мах, обоје -
Бесконачност кад се помножи остаје иста.
Ти си човск чија је кућа дивљи пут ка кући
Ти си верна жена која те плетући чека да се вратиш.

Он се моли боговима да пронађе пут ка кући
Он се моли да молитва никад не престане

Везују се

Она се моли боговима да он стигне кући
Она се моли да чекање никад не престане

Везују се, као плетиво

Везан за потрагу
Везана за чекање
Све златним нитима
Које се и богови плаше да дотакну
Својим прстима сувише грубим
За такву људску тананост.

Сања Ђорђевић

ДОЛАЗАК

Шта да ти кажем, а да Ти већ ниси мени и сам рекао?
Шта да прећутим, а да Ти већ ниси одавно у својим мислима поделио са мном?
Шта да пожелим, а да Ти већ немаш план за реализацију?
Шта да учиним, а да се Ти већ унапред ниси томе обрадовао?
Шта да помислим, а да Ти то већ ниси у својим мислима разматрао?
Шта да изговорим, а да Ти не дочекаш сваку моју реч као своју?
Шта да будем, а да Ти то не заволиш?
Шта да осетим, а да Ти то већ ниси проживео безброј пута гледајући ме?
Шта да радим, а да ми Ти не улешаш сваки трен ?
Чега да се уплашим, а да ме Ти не охрабриш?
Где да одем, а да ми Ти ниси у мислима?
Како да Те оставим, а да не изгубим део себе?
Да... постао си део Мене.
Не знам када.
Не знам како.
Ни зашто.
Само си се увукао.
Некако неприметно.
Само си се, ето, саживео са мном.
А мислила сам да ја држим све конце у својим рукама.
Да ја у сваком тренутку знам шта се дешава.
Да ништа не препуштам случају.
Да владам ситуацијом.
Да владам собом.
Чему све то?
Управљање овде не доноси ништа добро.
Владање било које врсте је изумрло за мене.
Нисам ни приметила када сам све своје механизме одбране оставила иза себе.

Сада сам толико поносна на себе што ти механизми више не постоје.

Што сам пустила да све тече само од себе.

Што се нисам бранила од ласкоте.

Што сам се препустила дивоти.

Што сам дозволила да чујем Твоју Душу.

Да осетим Твоје Срце целом својом Душом.

Што су сви моји окови нестали.

А маске пале.

Што сам стајала потпуно огољена до саме своје суштине.

До истинске нутрине.

До мене исконске.

Можда по први пут видим себе такву.

И дивим јој се.

Дивим се том блаженству.

Дивим се тој чистоти блиставе љубави.

И дивим се Твом умећу.

Умећу да из мене извучеш оно најлепше.

Да пожелим да никада не одеш.

Да пожелим да цели живот проживим у твом наручју.

Да пожелим да свима кажем колико си несавршен, а за мене тако савршен.

Да пожелим да будем заувек само твоја.

Да делимо и срећу и тугу.

Да множимо пољупце.

Да ширимо осмехе.

Да једно другом на лицу исцртамо безброј бора смејалица.

Да моја рука увек буде у твојој.

Да твоје усне увек буду моје.

Да разговарамо погледима.

Да разумемо тишину.

Да плешемо где год да се нађемо.

Да ходамо што више и што даље загрљени, увек.

Да увек будемо захвални што нас је Бог спојио.

Да у сваком тренутку будемо свесни богатства које имамо.

Да остаримо заједно.

И не, нећу те оставити.

Стах је нестао твојим доласком.

Сва потреба за бегом је утихнула.
На површину је испловила суштина.
Љубав.
Чиста.
Јасна.
Блистава.
Очигледна.
И Ти у њој.
Мој.
Савршен баш такав какав је еи.
Дуго очекиван.
И сада си стигао.
Са циљем да останеш.
Заувек.
И још мало дуже.

Благојка Петрушић Стојановић

БЛЕСАВО МОЈЕ

Таквог’ те волим, блесаво моје,
што ниси баш увек сав свој.
Све глупости - те, лепо ти стоје
и на лицу тај мирни осмех твој.

Волим те и од саме себе више,
не мењај се блесаво моје мало.
Од срца ти ове стихове пишем,
јер ми је много до тебе стало.

Осећам те у сваком дамару свом,
дрхтиш као бреза разграната бела.
Душа ми се топи у загрљају твом,
од среће одваја ми се кожа од тела.

У овом животу живим само за тебе
и бићемо најсрећнији нас двоје.
Поклањам ти све своје и саму себе,
много те волим, волим блесаво моје

Светлана Бранковић

ОНИ

Волела је она тишине и мора
Шапат нежних речи баш уочи кише
Волела је када сване рујна зора
Ал' од свег на свету њега понајвише

Волела је беле облаке што плове
И цвркут птичице и славуја пој
Волела је њега, волела к'о никог
А мисли у глави стварале су рој

Волео је и он њу више него што мисли
Све време у мислима заузет био је о њој
А сати и минуте као да су стисли
У времену без ње није био свој

Сањао је тренутак када ће се срести
И снови се остварити тако и на јави
Знао је баш он, исто као она
Да оно о чему машта, он је избор прави

И коначно дошло је до судара света
И њих двоје срели се баш као у сну
Па се остварило оно што су одавно знали
Да је баш она за њега исто тако као он за њу

Милева Сека Антонић

ЛУТАЈУЋИ ОБЛАК

Поклањам ти парче плавети
из лутања мојих облака ,
не уплаши св звона
пожутјелих успомена.
Неко се рађа или неко умире.

Дозволи прољећу
да нам се диви,
недај му да умре
на врху крова
напуштеног дома-

Причај ми ћутањем
тако ћу те чути.
Слика из сивог оквира старости
нека те дуго.

Тишином твога ћутања
|опет се рађа пјесма младалачка.

Зорка Чордашевић

НЕЋУ ВАМ РЕЋИ

Ко је и шта је нећу вам рећи.
Како се зове, шта вас се тиче,
ђурђевском јутру слична му душа,
божури росни на њега лице.

Ко је и шта је, немојте питат,
остаће тајна за цијели свијет.
Његово име мени је снага -
крилима мојим спремним за лет.

Дал' има плаве ил' црне очи,
ил' можда зрелог кестена боје,
немојте питат', нећу вам рећи,
никада нећете сазнати ко је.

Ко је и шта је, нећу вам рећи,
у мојој души његова дише,
од ваше слутње тајна ми јача,
од свег' на свијету волим га више.

Ни тајни осмјех, ни суза врела,
ни болни уздах, ни звона јека,
ништа га, ништа одати неће -
и у хладном гробу вољећу тог човјека.

Хелена Химел

НИКАД МАЊЕ ТВОЈА

бити огољен пред светом
ије исто
као кад сам огољена пред тобом,
свет види оно што желим да види
а ти видиш све оно, што свет неће видети никад
пред тобом
би могла бити
све оно што јесам
усамљена девојчица,
У телу жене
која и даље машта
како ће изгледати у белој хаљини
с питањем
хоће ли је икад обући,
и да ли ћеш ти
бити онај који ће је чврсто држати за руку
пред другима
чак и онда кад чини луде ствари,
понекад с тобом,
хоћеш ли је волети
кад трчи за трамвајем с цигаретом у руци,
док не спава ноћу
и медитира,
купује играчке
да се врати у детињство,
облачи божићне иемпере
и кад Божић није,
с тобом
не би ли сте се вратили пијани
зарад ћутања
и дубоког, прожимајућег загрљаја,
као после,

тешке психотерапије
без золофта,
Хоћеш лије волети
кад одрасте
и престане да те пита
да ли је волиш,
кад антидепресиве замени
онај,
који је неће видети
као ону која је била
већ као ону
која ће постати,
поред њега,
другачија,
вољена,
и никад
мање,
твоја

Нада Матовић

АКО ТЕ ЗАБОРАВИМ

Ако те заборавим, почећу да се сјећам

само одјека старих корака и трагова стопа твојих на мом
наивном срцу, тад бијесно
коријење

твојих ријечи изговорених из сјећања својег чупаћу.
А не знам како да живим кад те другој на чувањс предам.

И онда ако питаш се како се у заборав иде, у ком смјеру, куда
тај пут води, рећи ћу
никуда баш, јер тебе већ има баш свуда,

по пољу и цвјетним ливадама младости моје највише, а у
души мојој од вечерас ти
станујеш заувјек.

И не знам како да живим кад те другој на чување предам.

Не дам те заборавау, не дам за инат баш,
јер једино у огледалу наше љубави своју судбину гледам. И
учинићу све само да
сачувам одјек гласа твога,
звоно смјеха твога, из очију љепоту стиха о љубави.
Али не знам како да живим кад те другој на чувањс предам.

Павле Орбовић

ПОД МЕСЕЦОМ

Од кад знам за тебе,
чекам те под месецом.

Хиљаду година
сложених међу нама
постали су историја
једног погледа.

Језик очију
немушт је свима.
Ми се само разумемо
кад срца ударају
у глумом космосу
под кишом планета.

Звонки судар наших зеница
потреса сваки атом кисеоника
који изазива олује.

Кораке што си ми поклонила
једне среде
потрпао сам у цепове
и носим као путоказе.

Под месецом
дремам о уснама док ћуте.
Скамењене снове
вајам оштрим длетом мисли.
Додирујем стид
иза кога смо стали
и вирим у стварност.

Зидам љубав
а ти ме милујеш истином.
Додајеш ми слово по слово
за нашу књигу.

Отисци зуба на речима.
Исколачен страх у углу
Чека помиловање.

Александар В. Павловић

КОЛЕБЉИВИ ТОК

Увек гледам на леву страну улиде
надолазеће сенке неочекиваних лииа
тражећи онај загасити и лепршави
шал боје скроз сазрелих вишања.
Тај угао моје осматрачнице
гутао је звук њених потпетица
својом непресушном прометном буком
где ми је промицао и измицао средњи род.
Разумем честа кашњења нашег сусретања
и мимоилажења широм отворених очију,
јер треба препознати и ухватити
ритам кретања гиздаве лепотице.
Желим испружити руку ка жени,
бојећи се притом видљиве путености,
мислећи да ће ме напустити срећа
попут неспретног ловца у гори.
Изгледа да моја улична замка,
као проваљено сито и решето,
остаје мес го јгшовог ишчекивања
мириса зрелих вишања.

Ратко Рале Белић

УПАМТИ

И кад бих хтео, да ли би могао знати,
са висина твојих, где голуб не досеже,
да л’ су знаци љубави ил’ само твоји инати
а ја скрушен у окриљу које нас веже.

Да ли је то бол, туга или радост нека
што струји венама кроз срце и груди,
чежња, нада бескрајна што кружи, чека
вапај заноса - да , смирај ми дана буди.

Не дозволи јецај и сузу што ври из ока,
кратко смо између сна и јаве жеља.
Не дозволи да нас раздире рана дубока
прошлост, што је будућност никад беља.

Упамти за незаборав: љубави корака,
ход месеца пут млечзвезданог неба,
љубав је светлост, исходиште мрака,
снажнија од воде, ватре, насушног хлеба.

Слађана Милетић Вујић

РАЗБУКТАЛА ЧЕЖЊА

Отворих прозорда ветар
шапуће,
наслоњене руке клизе у
довратке.
Ноћ пада густина јој мека,
враћа...ћутно те тренутке
слатке.
Ко да ми спира ту
забринутост,
гали ми кроз срце тренутак
среће,
избија у мени сваки заспали
траг,
који се надом поново окреће.
Разбутка чезња, срце ми
разлеже,
у тишини ноћи која само хуји,
танено љубав дозива твоју,
затворене очи и слика та
струји.
Засадох само, тренутком те
воље,
Отворих очи, драже те у ноћи,
Заносан ти корак селом
пролазио,
О, да ли ћеш икад поново ми
доћи?

Јелена Терзијовски

?

Што не могу наћи речи,
танане, а ипак снажне,
да ти срца пој пренесем,
и љубави моје жар?

Што не могу наћи боје,
нијансе и светла сјај,
да твој лет на платно спустим,
и сачувам на трен бар?

Што не могу ата обуздати,
успорити његов кас,
да крај мене тихо ходи,
кад у сутон крене дан?

Што не могу да те усним,
кад на јави нема те,
да не сване никад јутро,
јер твој лик тад ишчезне.

Што не могу глас ти чути,
мелодију, звонки звук,
да ме песмом ти успаваш,
јер без тебе свуд је мук.

Не могу, а свим бићем жудим,
илузија ти си само,
теби тежим, а од тебе бежим,
збогом остај, моја светла тамо!

Мирјана Шуљманац Шећеров

ВРЕМЕ СЕЋАЊИМА МЕРИМ

Призивам сећања, откључавам капије заборава.
Тражим те на стазама познатим.
На њима (још) мирише тек покошена трава.
Нежно те у мислима милујем...
Усне ти име говоре глаено,
к'о плима радост из очију блиста.
Срећа оживљава у нама истинска - детињи чиста.
Препреке прескачем лака и чила.
Љубав што срце греје увек је са нама била.
Прошле су године многе, нисмо се изгубили у њима.
Са нама живе док срце куца у грудима.
Одавно не пролазим улицама познатим.
Сећања из заборава призивам.
Волим као да сам гимназијалка; ништа нисам заборавила...
Шетам улицама снежним.
Са пролећном кишом другујем...
Ходам путевима познатим,
погледи да нам се сретну, само глас твој да чујем.
Жегу летњу оживљавам кад нас милују вали реке.
Додирнемо се случајно док сечемо таласе меке.
Сетно се сећањима драгим враћам,
капије заборава откључавам.
Пољупце ти месечевим зракама шаљем.
Радосна љубављу љубав узвраћам.

Дејана Петровић

ТИ И ЈА

Касно љето,
Ти и ја
И безброј звијезда,
Окованих
Небесима.
Твоје очи,
Бездани без дна.
И само тишина,
Ти и ја.
Мјесечина,
Обасипа поља,
И листје трепти,
Додирима вјетра.
У души тиха,
Септембарска
Сјета.
И безброј туга
Сакривено,
Крвовима дуга,
Опијено,
Дишући тихо,
У нади без дна,
И само тишина,
Ти и ја...

Николај Јерјомин

ХОСПИЦЕ 3

Стари хоспис има суморне зидове.
Ходајући напред дуж ходника
Овде ћете видети тужне видови,
Да су људи окружени бригом растанка.

Овде десно је одељење „четири“,
Знак је видљив «Изолятор».
У овом бедном последњем стану
Наш сусрет је био суђен...

Стојим поред болничког кревета,
Шокиран оним што сам видео овде,
Лицемерно свети и јавни,
Остављајући по страни светску охолост.

Преда мном је лежеће тело,
Хематоми, невидећи поглед...
Све је до темеља спалила болест,
Утврђивање несклада са животом.

Као суво лишће дрвећа
Шта одлете у јесен,
Прсти палих усахлих руку.
Они проналазе свој коначни мир.

На столу нема свете чаше,
Једноставна флаша воде...
Волео сам те раније, Наташа,
Човек ми је некада био драг.
Али претходни завичајни изглед
Непрепознатљив у промењеном лицу.
Мистерија живота и смрти је сурова
Најављује ближи крај.

Без крста је голог врата,
Сам кревет је као распеће крста,
А једном давно био је једна добра,
Једна од завидних невеста.

Хобији веселог живота
Водили смо се кроз бурну младост.
Волео си да пливаш гола
Испраћај бродова на Криму.

И враћајући се кући са пристаништа,
У мојим сланим рукама
Ти си, трагајући тако страствено, нашао
Занос младих дана.

Све показало се краће и једноставније,
Оно што понекад замишљамо:
Преда мном - као мошти,
На осушеној главе је седа коса.

Али ипак очигледно лепа
Лице жене на самрти...
Дакле, посета није узалудна,
Ако би се јавила добра мисао.

И тропар Соловецком старцу
Звучало је у болничкој тишини,
Призивајући Божју милост госту,
И спасење душе грешне.
(Превео Николај Јерјомин)

Милош Белоица

ПРВИ СУСПРЕТ

Потражи ме тамо гдје те младу сретох
Пред бијелим здањем у земаљском рају
Ту гдје те често од заборава крадох
Да ти раширене руке вјечну љубав дају

Потражи ме док траје дугог дана ода
И док жарко сунце гријехе одобрава
Љубећи у скуте врхове од голих брда
Па све док не пође уморно да спава

Заведи ме тамо гдје вјетрови не дувају
Док топлим зрацима сунце живот грије
И капи росе к небу радосне се враћају
Љуби ме тамо гдје је души најтоплије

Пронађи ме зором на своме јастуку
Гдје не станују туђе власи забрављене
Њежно додирни моју топлу руку
Или загрли чисти јастук умјесто мене

Ако ме не пронађеш у трагању свом
Мојом неоствареном жељом опхрвана
Ти тада загрли снажно свој пуни дом
Нека те грије сунце неког сусрета дана

\

Ивана Калиновић

ЗАВОЛИО САМ ТЕ ПРЕЈАКО. ЗАШТО, БОЖЕ?!

Понудих ти младу муњу,
а ти хоћеш стари гром.
Живот си ми претворила у сумњу,
да л’ је све лијепо само међу сном?

Јер си само тамо долазила
без да си се морала крити.
Само ме још ноћас чекај, мила,
и твој ћу заувјек бити.

Рада Ђошан Китић

МИ ВОДИМО ЉУБАВ НЕПРЕСТАНО

Први сусрет кад нам се догоди
к'о пијанство неко, обострано,
чар љубави у нама се роди,
па водимо љубав непрестано.

Сваком рјечју која души годи,
свакодневно, знано и не знано,
од постанка све ка томе води,
да водимо љубав непрестано.

Ма гдје били и ма шта чинили,
све је живо и незаборавно.
Дал' плакали или пјевушили,

ми водимо љубав непрестано.
Што чинимо то љубав прослави,
код нас све је вођење љубави.

Душко Секулић

ПЕСМА ОД МИЛИОН ПАХУЉА

Последњи пут кад сам те срео
била си зимом огрнута.
Милион пахуља-чаробни вео
и под њим поглед који лута.

Сећам се да си скривала срећу
и румен-симбол неспретног стида.
Сећам се искри како пролећу
крај моје главе, преко мог вида.

Памтим и кад су ми из неба ведро
слетеле твоје усне на лице,
и памтим оркан што ми у једра
тад груну силно, немилице.

Беше то зима лепша но икад,
тад када сам те задњи пут срео.
Заборавити нећује никад,
јер сам те тада заволео.

Жана Станојевић

ТУ НОЋ СМО ПРИЧАЛИ

Ту ноћ смо причали
Како си имао пса
Који је имао чудно име
И угиуо је
Плакао си
Смејали смо се
Мојим старим сликама
И емо стајлингом
Којим сам се водила са 13 година
Цео свет је стао у једну улицу.

Гледали смо звезде кроз прозор
Лежећи на кревету наопачке
Била је стварно ведро ноћ
Цео мој свет је стао у једну зграду.

.....
И када си таман питао да останем
Морала сам ићи
И крећем
Облачим јакну
Цео мој свет је стао у две зенице.

Крећем јер морам
Стварно морам дз видим улицу у коју је стао цео
Мој свет
Цео мој свет је стао у једну улицу.

Невена Миросављевић

АКО СТАНЕШ У ПЕСМУ

Ако станеш у песму,
Онда ниси оставио граг доврљно чврет,
Да заоре бразду преко мог чела,
Ако станеш у песму, престаћу и ја да певам,
Јер нећу нмати даха да породим слово.
Ако станеш у песму, знаћеш да те више не сањам.
Да сам и оме старе снове заборавила,
да вишс њима ни не придајем значај
Ако станеш у песму,
Зачинићу жељом квасац, да нарастеш до постојања,
Маштом ћу те својом развући као тесто
И умесити хлеб...
Ако станеш у песму, кушаћу те као нафору,
Узнећу те молитвом у Свето причешће,
Кушаћу те као вино освештано у Евхаристији,
Скрушена, док не добијем благослов
Ако станеш у песму,
Нек умре поезија, нека се разлистају књиге,
Нека замукне тужна лира. нек се проломи клетва!
Ја немам о чему да пишем више,
Ако станеш у песму.

Горан Лабудовић Шагло

ПРОШЛО ЈЕ

Дошло је оно што смо мислили да доћи неће.
Сад, ми више немамо о чему, а некада смо упадали
једно другом у реч као хајдуци и ускоци у градове,
бродове, рајска насеља, кошнице непријатеља,
разговор почињали истим речима, на исте ствари мислили,
као да нисмо имали мишљење него је оно имало нас.
Сад, пада киша и сија сунце, возови долазе и бродови одлазе.
Сад, дан је и ноћ је, нека нелагода у ушима, зујање,
лака главобоља, пуцкетање зглобова,
промена времена стиже однекуд, нешто за главу,
не, не тај шешир, качкет, нешто баш баш за главу,
неки лек, нека кафа, можда да се отвори прозор
и уђе мало свежег ваздуха, можда тај прозор
треба оставити преко ноћи страшно је загушљиво.
Сад, те комшије по свему смешне, ти пролазници,
одједном се сагледавају другим очима, то су све људи
са много више врлина, боја, са именом и занимањем,
то је била грешка, то није било тако, па сигурно ни те твоје
комшије нису такве каквим си их описивао. Па, нису.
Сад, пада ланац са бицикла, не прљају се прсти,
вади се марамица, намешта се колико се може али неће,
то сада треба да поправљају мајстори, и то седење на корману
било је непромишљено, замисли неки ауто даје налетео,
камион или не знаш ни ти више, нека деца или ученици.
Сад, тај семафор сигурно не стоји без потребе на том месту,
ко ће сваки час да танкује упаљач и мирише на детињство
сав онај бензин и његова не баш наивна испарења,
и онај есцајг треба вратити у Кафану, мислим шта са њим,
шта са кошаркашком лоптом, комплетом удица и пампура,
и она биљка из приморја што мирише на пеперминт, лети напоље.
Сад, оне графике реално немају уметничку вредност,
не сећаш се ко ти је то рекао али јесте неко и тада
ниси мислила да је то битно, сада је најбитније,

исто је са књигама песама, кишобраном без платна
за мајске дане, провидним чизмама за летње пљускове,
наранџастим капама за зиму и црвеним рукавицама.
Сад, то су превазиђене песме на радију, јутјубу,
превазиђене емисије на телевизији, опори часописи,
јасно је да ни Велики Гетсби, ни Капи за очи...
Сад, ту нема сведока, ту сам ја ту си ти, мало говори
једно мало друго, срећни смо што се нико не свађа
а разочарани што се не посвађамо као људи па да нам буде
некако мило што ту још љубав обитава макар на трен,
као онај кос што је знао да слети на трешњу са твојом главом
на мом рамену, а онда прхне на орах на платан и нестане,
тај кос макар да је свађа у тој љубави које нема, тек равна линија
после које искључују апарате и инфузије, намештају их тамо
где ће бити потребнији, где ће неки други људи знати шта и како.
Сад, време је да свако каже истину, шта ће када се прекине
овај разговор или спусти слушалица или устане од стола,
обоје ћемо чути да ми заправо већ неко време идемо другим
улицама и стазама којима нисмо ходали док смо ходали
нашим улицама и стазама, а на тргове стижемо из других
праваца и тако гледано трг је већи и боје су интензивне
и излози поред којих сада пролазимо имају другачију расвету,
то нисмо раније примећивали, ништа нисмо примећивали.
Сад, јасно нам је да све ово нисмо требали да говоримо,
требало је одабрати неку неутралну клупу, непознату,
непријатељску - како смо неке од њих називали - сести ту,
гледати у те нове правце, рећи само да је прошло,
устати и поћи тим новим правцима у свим правцима, рашити се,
наоблачити и разведрити, ући у простор омеђен собом:
видиш оно мало дрво, то дрво нисмо ни приметили,
оно ће до године бити мало веће, а ми у њему један год
на северној страни испод маховине што сада личи на јастук,
и када буду секли то дрво за пола века или век,
родићемо се као пиљевина коју нова метла боље чисти.

Александра Мишић

ДАМОКЛОВ МАЧ

Прамење сећања носи фебруар...
Мути се памет, ко магле копрена.
Било је, нажалост, све по мери.
Нажалост, јер туђа била сам жена.
Душе су жеђале, искале другу
И једна мала соба је била...
Дамоклов мач ћути и чека
Док топла гужвала се свила.
Бежале звезде бескрају плавом
И свака златни оставља траг.
И лепо беше, био си неко ми
Драг. Безмерно драг...
А место погрешно, и време, и све...
Само је љубав била права,
Она што храни, из мртвих диже
Ал' ништа нема забадава,
Минуше ко живот радости дани
И просуше се ко бисери,
Остаде туга у малој соби
Било је, нажалост, све по мери...
'Знам да од свега у вечности једном
Неће се зачети ни бледа сенка
Нек' кажу људи, волели су се
Ко луди Лаза и млада Ленка.

Данијела Лелић Вукчевић

ОДАНА ДУША

Бродила сам плавим океаном ноћима.
Путовала по горама данима,
са пупољцима на уснама.
Крила од пепела саздала,
као феникс се уздизала и по галаксијама ка теби летела.

Одана душа кроз пространства многа ка души обећаној
летела.
Кроз вечност обећана и чекана и једва дочекана.
Тај боголики одраз у другом бићу целивана.
Да ли негативне силе ко непрегледне закоревљене њиве, и да
ли су у галаксијама прекривене opakим алама?

Оне су у вечности одане
праисконски предане.
Иако лута сама,
иако је напада тама.
Тражи своју сродну душу да настави духовна путовања.
Да боје буду сјајније, радосније, шареније.
А оне смелије да су смислено освештене!

Наташа Симић

ЗАВОЛИШ ЛИ МЕ

Ако ме једном лудо заволиш,
и пустиш да будем твоја драга.
Са радошћу име ми изговориш,
бићеш мој штит и моја снага.

Ако ме заволиш жаром срца,
нестаће облаци, кише и туга.
Сијаће небо као зрак сунца,
бићу ти све и више од друга.

Заволиш ли ме нежно и искрено,
ослушкујући вихоре ветра у души,
љубићу те снажно и ватрено,
и срећу ту нико неће да сруши.

Заволиш ли моје лице,
моје добре и лоше стране,
то је живот друго су ситнице,
нема човека без мане.

Зато ме пусти у живот свој,
да упловимо у мирну луку,
буди уз мене, ничег се не бој,
и ослони се на моју руку.

Милорад Мишо Ђурђевић

У РОДНОМ СВИТАЊУ ДА МИ БУДЕШ СРЕЋА

У наручју твоме сва мокра ми коса
Док ме жар заноса ка вулкану вуче
А у жељи ломној да сласт ме проноса
За веке векова к’о што би нам јуче

Док у крилу мазном узавреле груди
Не дају облаку да се сручи на нас
У сну засањаном да разум излуди
Оно што би јуче да буде и данас

И у загрљају заносног ти тела
Извор вода гори уздасима страсти
Ја да будем сан твој а ти моја цела
Да се јутро жељом к’о и јуче части

У кораку сваком који тобом зрачи
К’о икона мила као полен меду
Да осећај буде од прошлога јачи
Да ти будем срећа жељеном погледу

У буђењу нежном да нам зоре свићу
У наручју врелом да се роде јутра
И у жељи твојој због љубави бићу
Што је било јуче да буде и сутра

Зато мила ево предајем се теби
У родном свитању да ми будеш срећа
Сва да моја јеси ја без тебе не би
Све док срећом сјаји моја славска свећа

Јован Бундало

ТИХА ЉУБАВ

Спојио нас случај, тако често бива,
ни име јој нисам запамтио тада.
Са појавом њеном јавила се нада,
диже се из душе давна магла сива.

Прозборисмо две три, „више ради реда“,
са осмехом драгим много ми је рекла.
Сву ноћ ми је душом слатка чежња текла,
док ме из даљина топли поглед гледа.

Стихове пишем, чекам да се јави,
у гласу живи цвркут рајски птица;
са осмехом чедним стргне тугу с лица,
па се као судба настани у глави.

Ања Јаковљевић

НИ СТОТИНУ

Ни стотину очију се не могу поредити
са сјајем та смеђа два.

толико топла, кости могу следити,
да као коцка леда будем врела сва.

Ни стотину руку нису као твоје,
које су ми под додиром кожу запалиле,
нико не опише како се може
вољети у двоје.

АЛМАНАХ ЉУБАВИ III

Највиши степен занатске вештине, по старом одређењу, ритмичко стварање лепоте које се на други начин не може пружити, језичко-имагинативно говорење, представља упосебљен, оригиналан колорит и лепо, чија се нарав и порекло не могу до краја објаснити. У случају питања: чему служи песništво, уследио би одговор: да би било лепо. Зар то није довољно, пита сам песник.

Јамачно, сваки човек носи у себи мрвицу поезије, свако је у срцу стваралац и песма без краја; онај, пак, коме је на срцу песма, стиху радује као што сељак очекује са зебњом кишу у сушном лету – морамо интимно признати – редак је као детелина са четири листа.

Овде је, можемо то прихватити, сој стваралаца нежне и љупке природе, срдачан и својтљив, здушан и друштвен, који уме ући другоме у душу и – по очекивању – гледа очима заљубљеника; који диже до апотеозе вољену у њеној лепоти и привлачности, као да је присутна. Најпоследње, Бог не познаје песника који не воли.

Живи сведок да је потребно много сувака да се потпали ватра, испева стих дучићевско-ракићевске перфекције, песник даје језичку творевину солидне естетске уређености, из које реципијент црпи естетско задовољство; у срећном часу, ширег и променљивог спектра значења, његов стих је чисте антологијске вредности. Читалац је суочен са стиховима осмишљених и пријемчивих, гдегде, мекших од паперја – песама које се беласају као рибе на сувом, као дојка раскошна и гола.

Уистину, најдрагоценији небески дарови су здравље и мир; исто тако: игра је на почетку, смрт на крају, а љубав на врхунцу живота. Као што слутимо, од најфантастичнијих мотива, она, љубав, има привилеговано место. Плаче се за њом.

Највредније племенито осећање постојања, погонска снага сваког људског делања, божанска искра доброте и свега најлепшег у човековом кратком и пролазном животу, она – зачудо – не тражи ништа друго до љубав. Од свих врлина, највећа је љубав према свима; уза све, кад волиш, кад верујеш, ти ниси више сам – и зато љубавна чежња тражи песму да се испољи.

Човек од маште и вечите младости, има у видном пољу романтичну и људску љубав као индивидуалну друштвену вредност; љубав нестварну, каква се налази у роману, али кадру да изазове доживљај лепог као веома пријатно осећање. У хоризонту је лепота и склад, симетрија леве и десне стране тела, првенствено лица, на првом месту лепота жене као створа од мајке рођеног. Јер тело није зло, нити чулна љубав грех и срамота, као што понегде чујемо и читамо. Сва бића која се воле изложена су дивљењу до занемелости; онај који воли, више је у праву него читав свет; кога волиш никад ти неће измаћи, чему нас, иначе, учи поезија, уосталом, као и сам живот. Лепота вољене, њена племенитост и једноставност, не може се описати да је табак хартије свод небески. „Природа човечја је таква да негде, у скривеном куту, оплакујемо сваки онај дан који је без љубави и миловања“ (Исидора Секулић).

Природно, додирнута је индиректно и скривено љубав усађена у сва жива бића, као природни нагон и симбол чежње за срећом, као супротност полова. Љубав према људском телу „није само пијанство нашег тела, него неизмерни извор свих других лепота“ (Јован Дучић), феномен који превазилази све друге лепоте. – „Каква неизмерна радост, миловати та дивна места људског тела! Радост после које човек не жели да умре!“ (Томас Ман). Истине и правде ради, рецимо, након физичког импулса који пружа најснажнији доживљај осећања задовољства, највише и најинтензивније тачке додира мушког и женског рода – авај – настаје раздвојеност већа него пре њега.

“Радост полног сједињења је увек – загорчана радост”, жалости нас славни руски филозоф.

Прва мора бити створитељка, која нас је носила испод срца. Символ нежности и душевне лепоте, васпитач племенитости и центар емоција, она тражи топлину речи, снагу интуиције, увек безграничну љубав; кућни дух, блага као мелем који се привија на рану, као и сва бића која се воле, она има лепоту трајања, лепоту с оне стране свести, на наличју јаве. Није, међутим, у оптици овдашњег песника.

Поезија је громогласан крик за животом, за упечатљивим и ванредним, за најлепшим, што испуњава душу блаженством и миомирисом пољских цветова; дабогме, захвата и оно што потиче из мрачног крила душе, сведено на саму тугу, на људе неогрејане на Сунцу љубави и озебле од мржње. Изгледа, нису сви људи вредни љубави.

Љубавна поезија, поезија срца, срца као “божје куће”, у неком неодређеном смислу, зацело, из којег струји живот и здравље, тражи братску душу, једну жену. Пуна срца, душе која дубље јеца, песник пева о онима чија срца где год да сретну, једно другом само што не искоче из груди. Само се из отвореног срца чују речи.

Погледајмо стихове:

Сунцомирисна, реци ми: када
Зажмуриш – које је боје љубав,
Док, надошла, дубоко дишеш
Под ширинама праскозорним?

Љубав моја је боје воде којом се
драги мој умива, жеђ за мном толи,
сав сунчан, у кошуљи ветра,
с грленом песмом орачком!

(Александар М. Арсенијевић,
„Боја љубави“)

Претпоставка би могла да се подржи и другим наводима.

Валоризује се предметно обликовање, компоненте које чине садржину и форму, заплет и завршни акорд. У читаочев емоционални кадар улазе хармонија, нека недокучива геометрија, нијансе, fine еластичне вибрације и опојна инкантација, што језичком творењу дају естетски вредно. Продукт духа и замаха, нужне напетости између онога што чини и онога о чему се говори, песма је градња, доградња и дорађивање, као што сликар дорађује своје дело; поетска вредност, писао је Хартман, не “пада нам као поклон с неба, као што нам падају срећа, милост и љубав”. Склони смо становишту, нема рутинских захвата, недовољно разложног, поетички непромишљеног, померања песничког поретка, противстављања адресатовој читљивости.

Игра мисли и имагинације, израз ауторове природе која је створила својим рукама у једном тренутку велике дарежљивости, стих дочарава слике и мисли, активира осећања, докучује индивидуално, упливише.

Не игра речима и гласовима, разлагање на фонема и слова, чудни вербални склопови, игра на реч; али куд-и-камо потхват ради утиска, ради допадања: пред нама су, наине, странице модерног, не-миметичког песништва, не у смислу узурпирања традиционалних схема. Ређе, конфронтирање класичном, релативно друкчија синтакса, „пливајућа интерпункција“, семантичка слојевитост, поетика фрагментарности и дисонанце, можда тамно и неразумно, захтевају многоаспектно, дигресивно читање.

Доминантна је песничка слика, саосећајност, сапатња, лиричност и нежност, оно што захтева предметност.

Класификацијски појам, лирска песма асоцира на квинтесенцију чистих осећања, доспева до пуне зависности од мелодичности, версификације, метрике и гласовне срећености. Музикалност призива у свести повезаност звука и мисли, акустички и неакустички слој, својстава која лебде пред читаоцима. Најдубље језичко врело, „мелодијско оро“, кадшто, оставља само голи бруј речи. Семантика, при томе, није на штету; али се, зацело, губи у оркестрацији речи.

Песништво је неподредљиво спољашњим захтевима; само књижевност циљна, она подобна ђачком задатку, какву тражи школски учитељ, надуго експлицира о добром или таквом, осуђује негативности. Опште је место, доминација интенције, сејање свакидашњих слика, окренутост ветровима друштвених гигања и другим стремљењима, нужно слаби поетско дејство, пада на ниске гране, изневерава природа уметности. – Излишна је, изгледа, оваква констатација, јер песник љубави није подвргнут утилитарним мирисима и укусу, до ли природној тенденцији: да сходно својим могућностима дочара лепоту и снагу љубави у свим њеним манифестацијама.

Шареноликост, непоштеђеност реченог по души, можда скромна осећања за унутрашња поетска повезивања и корелацију речи, стихови, опште, безличне природе, неизвинутих изнад уобичајених ограничења, најпосле, темпо који малакше и ишчезне – неке су црте песничке мануфактуре која није кита најпробранијег цвећа, Алманаха љубави/3. Узмемо ли кључну реч, мноштво китица као да је испевано са пола срца, не и без преиспољеног сиромаштва духа. Несналажења и вештаственост, да избегнемо израз аномалија, између осталог, продукт су односа звука и смисла, фигура тешких и заморних. Мењање фонетског склопа речи за љубав риме, стихови врло близу један другом, да се додирају као пуцат на грозду, овде-онде другоразредности – истину не без неког шарма и ефеката, остављају, на моменте, привид невичности и “непоправљиве незграпности”. Свесни несигурности у оцењивању, поменимо ипак као чињеницу: поезија баналитета, свирање на меким жицама, глас који не прелази међе засеока – дају творења “умрла природном смрћу”, која кваре естетски укус. Човека не треба да мучи памћење имена њихових творца.

Чудесан апарат који допушта бесконачан број рефлексција и чувства, нешто више од средства изражавања, стил има пресудну функцију. Велики песник у највећој мери искоришћава језик којим говори, чија лепа реч ствара лепо дело, звучи као песма. Окренут предмету и приликама (лепота, љубав, пољубац, пријатељство, симпатија), вокабулар је, по природи ствари, јаче метафорике; претеже вишезначност и недореченост као омиљено средство изражавања, што, верујемо, илуструју и

странице које долазе. Начелно, нема стилске жестине, колико ни непотребних, невиспдених јединица.

Сабирајуће утиске, песничка свеска, надамо се, поседује квалитативе, које ваља благосиљати.

Уђите, отворена срца и озарена лица, у читање песмарице сомборске Српске читаонице „Лаза Костић“.

Михаил Петровић

САДРЖАЈ

Александар М. Арсенијевић	
БОЈЕ ЉУБАВИ.....	7
Стефан Комазец	
Бескрајни тренутак.....	8
Биљана Т. Петровић	
МЕСЕЦ ОД ПАПИРА.....	9
Трнавац Мирјана	
БЕЗИМЕНА (1).....	10
Милена Дрпа	
АКО ОДЕМ РАНИЈЕ.....	11
Ленка Глигорић	
Мирис васионе.....	12
Милорад Стојадиновић	
ТИ СИ МОЈЕ ВРЕЛО, РЕКА У СМИРАЈУ.....	14
Јекатерина Аљошина	
ДОШАО ЈЕ ИЗ СВЕМИРА.....	15
Цвијетин Баја Лобозински	
ПОСЛЕДЊА НАДА.....	16
Александар Митић	
Суза у ватри.....	17
Дарко Стевић	
Сан.....	18
Дарио Хајрић	
У тренутку нашег чеоног судара.....	19
Жељко Канурић	
ВУЧИЦА.....	20
Теодора Новаковић	
Агапетос (Љубљени).....	21
Голуб Јашовић	
НЕШТО КАО ОСМЕХ.....	22

Аћим Теодоровић	
КРАДОМ ДОЋИ	24
Јеленко Ивановић	
КИШНЕ КАПИ	25
Огљен Бркић	
НЕМА КРАЈА	26
Биљана Деспотовић	
ЧИЈИ СИ	27
Драгица Давидовић	
МИРНА ЈЕ НОЋ	28
Ружица Ранковић	
ШАПАТ КОРАКА	29
Сласвица Јовановић	
ИНВЕНТАР	30
Миливоје Трнавац	
ОДОЦНЕЛИ ЗАРУЧНИЦИ	32
Бојан Савић	
НИСАМ САМ	33
Здравко Боројевић	
ЈУТРОС	34
Милеса Илић	
АКО СЕ СРЕТНЕМО СЛУЧАЈНО	35
Драгица Драга Грбић	
У НАМА	36
Рената Цветков	
СОМБОРСКА	37
Миладин Берић	
БЕЗДАН	38
Драгица Шијан	
ЗАМИРИШЕ РУЖА	40
Наташа Согић	
ХОД ПО ТАНКОМ ЛЕДУ	41
Зоран М. Грумић	
ВОЛИ ТЕ НЕКО	42

Светлана Бранковић	
ОНИ.....	43
Илија Шолајић	
ЉУБАВ.....	44
Драгомир Драган Васић	
АКО ТИ КАЖУ.....	45
Драгана Албијанић	
Н А Д А.....	46
Симона Дмитривић	
ВЕЗ.....	47
Сања Ђорђевић	
ДОЛАЗАК.....	49
Благојка Петрушић Стојановић	
БЛЕСАВО МОЈЕ.....	52
Светлана Бранковић	
ОНИ.....	53
Милева Сека Антонић	
ЛУТАЈУЋИ ОБЛАК.....	54
Зорка Чордашевић	
НЕЋУ ВАМ РЕЋИ.....	55
Хелена Химел	
НИКАД МАЊЕ ТВОЈА.....	56
Нада Матовић	
АКО ТЕ ЗАБОРАВИМ.....	58
ПОД МЕСЕЦОМ.....	59
Александар Б. Павловић	
КОЛЕБЉИВИ ТОК.....	61
Ратко Рале Белић	
УПАМТИ.....	62
Слађана Милетић Вујић	
РАЗБУКТАЛА ЧЕЖЊА.....	63
Јелена Терзијовски	
?.....	64

Мирјана Шуљанац Шећелов	
ВРЕМЕ СЕЋАЊИМА МЕРИМ.	65
Дејана Петровић	
ТИ И ЈА	66
Николај Јерјомин	
ХОСПИЦЕ 3	67
Милош Белоица	
ПРВИ СУСРЕТ	69
Ивана Калиновић	
ЗАВОЛИО САМ ТЕ ПРЕЈАКО. ЗАШТО, БОЖЕ?!	70
Рада Ђошић Китић	
МИ ВОДИМО ЉУБАВ НЕПРЕСТАНО	71
Душко Секулић	
ПЕСМА ОД МИЛИОН ПАХУЉА	72
Жана Станојевић	
ТУ НОЋ СМО ПРИЧАЛИ	73
Невена Милосављевић	
АКО СТАНЕШ У ПЕСМУ	74
Горан Лабудовић Шагло	
ПРОШЛО ЈЕ	75
Александра Мишић	
ДАМОКЛОВ МАЧ	77
Данијела Лелић Вукчевић	
ОДАНА ДУША	78
Наташа Симић	
ЗАВОЛИШ ЛИ МЕ	79
Милорад Миша Ђурђевић	
У РОДНОМ СВИТАЊУ	
ДА МИ БУДЕШ СРЕЋА	80
Јован Бундало	
ТИХА ЉУБАВ	81
Ања Јаковљевић	
НИ СТОТИНУ	82
Алманах љубави III	85

